

№ 26/1965.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 26/1965 i anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader. (№ 1/1965).

Förenämnda framställning, som landstinget den 4 sistlidne mars remitterat till lagutskottet för beredning, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Då ärendet remitterades till lagutskottet, hade landskapslagen om fornminnen (9/65) ännu icke promulgerats. Lagen utfärdades först den 25 mars och utkom ur trycket den 15 maj. Utskottet ansåg nödvändigt att avvakta promulgeringen, innan detta lagförslag behandlades, då den föreslagna lagen är avsedd att tillämpas vid sidan av fornminneslagen.

Genom fornminneslagen upphävdes förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande, med undantag av förordningens 8 §, medan lagen i övrigt skall träda i kraft, så snart förordningen den 4 september 1936 om den förvaltning, som avser fredande och bevarande av forntida minnesmärken på Åland, upphävts. Detta har ännu icke skett, men borde utverkas så snart som möjligt, för att fornminneslagen skall kunna tillämpas.

Emellertid har utskottet ansett, att det föreliggande lagförslaget redan nu kan behandlas, då dess verkningar icke beror direkt av fornminneslagen. Därvid har utskottet funnit anmärkningsvärt och osakenligt, att i lagförslagets § 2 mom. 2 och § 27 hänvisas till förordningen den 4 september 1936, vars upphävande förutsattes av fornminneslagen.

Efter det utskottet med anledning av sistnämnda förhållande tagit förbindelse med lagberedningssekreteraren Rolf Sundman, har denne i nämnda delar omarbetat förslaget och infört stadganden om anmälningskyldighet hos landskapsstyrelsen i där förekommande fall, vilka fall motsvara de aktuella föreskrifterna i 1936 års förordning. Utskottet har omfattat de sålunda utarbetade nya förslagen.

Framställningen bygger till alla delar på rikets lag om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader (FFS 572/64), likväl med de ändringar, som betingas av landskapsförvaltningen, och det ligger i sakens natur, att landskapslagen i sak måste följa föreskrifterna i rikslagen. Vissa lagrum giva dock anledning till ändringsförslag.

2 § mom. 2. Momentet har omstiliserats i enlighet med det av lagberedningssekreteraren utarbetade förslaget.

3 § mom. 2. Momentet har omformulerats i enlighet med rikslagens motsvarande moment.

6 § mom. 1. Enär landskapsarkitekt icke finnes anställd och osäkert är, om och när tjänsten kan inrättas, har utskottet i landskapsarkitektens ställe infört byggnadsinstruktören.

18 § mom. 1. Svenskt språkbruk fordrar att ordet "mot" införes framför ordet "förbud" på första raden.

19 § mom. 2. Ordet "genom", som av någon anledning influtit i texten på sista raden, bör strykas.

24 §. Ordet "ovan" på första raden bör strykas.

27 §. Paragrafen har omstiliserats i enlighet med det av lagberedningssekreteraren Sundman utarbetade nya förslaget.

31 §. Dagen för lagens ikraftträdande har ändrats till den 1 juli 1966.

Utgående ifrån att förenämnda smärre rättelser i 18 § mom. 1, 19 § mom. 2 och 24 § skola införas i lagtexten av justeringsutskottet, då landstingsbeslutet utskrivs, föreslår utskottet värdsammast,

att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock sålunda, att nedannämnda lagrum erhålla följande lydelse:

2 § mom. 2. Angående kyrkor och klockstaplar samt andra kyrkliga byggnader gäller vad om dem är stadgat i kyrkolagen. Restaurering av sådan byggnad må icke genomföras, förrän en av landskapsstyrelsen och arkeologiska kommissionen godkänd plan föreligger, och skall landskapsstyrelsen och arkeologiska kommissionen lämnas tillfälle att övervaka dylikt arbete. Om restaurering liksom om rivning eller övermålning eller annat förändrande eller utplånande av gamla målningar eller inskrifter på tak eller väggar eller åldriga arkitektoniska prydnader eller användande för annat ändamål skall anmälan göras hos landskapsstyrelsen, som äger därom underrätta arkeologiska kommissionen.

3 § mom. 2. Till byggnad hänföres fast inredning.

6 § mom. 1. Framställning om byggnads förklarande för skyddad må göras av byggnadens ägare, landskåpets byggnadsinstruktör, regionalplanelämbudet eller den kommun, på vars område byggnaden är belägen, av hembygdsförening eller annan sammanslutning för bevarande av kulturella traditioner.

27 §. Kyrka eller annan offentlig byggnad, vars väggar, tak eller fasta inredning prydas av gamla målningar eller inskrifter eller gamla arkitektoniska utsmyckningar, må icke, även om byggnaden icke förklarats skyddad enligt denna lag, rivas eller ändras, ej heller på målningar eller inskrifter genom överrappning, ommålning eller på annat sätt förstöras, förrän anmälan därom gjorts till landskapsstyrelsen, som äger därom

underrätta arkeologiska kommissionen, vilken bör beredas tillfälle att låta avbilda målningar, inskrifter och prydnader.

31 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1966. Genom densamma upphäves 8 § förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande.

Mariehamn den 24 november 1965.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
Jan Erik Eriksson

ordförande.

Axel Kuffschinoff
./ Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Annemi Dahlblom och Nils Dahlman.